

והנה מלשון הגמרא משמע, שהכל מודים שבתעניות שעל הגשמים מריעים בשופרות. אבל נחלקו אם מלבד זאת גם אומרים עננו. שלדעת רב יהודה, תוקעים בשופרות ולא אומרים עננו. ולדעת רב יהודה בנו של רב שמואל בר שילת, מלבד התקיעה גם אומרים עננו.

אולם רש"י לא פירש כן, אלא בתעניות שעל הגשמים הכל מודים שתוקעים בשופרות ולא אומרים עננו. ומחלוקת החכמים הזו היא רק בשאר פורענויות, שאמרו שמריעין בהם. לדעת רב יהודה, תוקעים בשופרות ולא אומרים עננו, כי אמירת עננו אינה נקראת התרעה. ולדעת רב יהודה בנו של רב שמואל בר שילת, מלבד התקיעה גם אומרים עננו, שגם אמירת עננו נקראת התרעה. [ולהלן יובאו בעזה"י שתי ברייתות שנחלקו במחלוקת הזו].

ברייתא כדעת האומר שהתרעה היא רק תקיעה בשופרות

שנינו בברייתא, ששאר כל מיני פורענויות המתרגשות, כגון חיכוך חגב [ארבה] זבוב, וצירעה [עוקצת את האדם], ויתושים [נכנסים בעיניו ובחוטמו], ושילוח נחשים ועקרבים, לא היו מתריעים אלא צועקים. והצעקה היא בפה, ואם כן ההתרעה היא התקיעה בשופר, כדעת רב יהודה.

ברייתא כדעת האומר שהתרעה היא גם אמירת עננו

לדעת תנא קמא, על הדברים הבאים מתריעים בשבת, על עיר שהקיפוה גייס [וצרים עליה], או נהר [המתפשט ויוצא לחוץ לשטוף את השדה ואת הבתים], ועל ספינה המטורפת בים, [שהולכת ונדה, ועתידה להיטבע במים].

ורבי יוסי חולק ואומר, מתריעים לעזרה אבל לא לצעקה.

- י"מ שלדעת רבי יוסי מותר לצעוק לבני אדם שיבואו לעזור, אבל אסור לצעוק בתפילה, כי אין אנו בטוחים כל כך שתועיל תפילתנו שנתפלל בשבת על כך.

- וי"מ שלדעת רבי יוסי מותר לכל אדם להתפלל בביתו ביחידות על ההצלה, אבל אין להתאסף יחד להתפלל בקול על כך.

ומכל מקום למדנו, שהתפילה נחשבת התרעה, כדעת רב יהודה בנו של רב שמואל בר שילת, שכן אין לומר שההתרעה האמורה כאן היא תקיעה בשופר, כי אסור לתקוע בשופר בשבת.